

Muutoslaboratorio toimintamallien monitieteinen agora?

On sanottu, ettei mikään muu ole pysyvää kuin muutos. Kysymällä mitä muutos on ja mikä lopulta muuttuu saa silti useimmat hiljaiseksi. Pirstävän eriytyneen tavan tarkastella muutosta tarjoaa osin Yrjö Engeströmin kehittävästä työntutkimustavasta kehittynyt ns. toimintakonseptien kehittäjien oppimisverkosto (www.muutoslaboratorio.fi). Tässä verkostossa keskeisessä roolissa on meille hallinnon ja organisaatioiden tutkijoille jo vuosien takaa tuttu professori Jaakko Virkkunen. Verkoston voi tutustua varsin mielenkiintoisilla nettisivuilla osoitteessa www.muutoslaboratorio.fi.

Nettisivulla puhutaan toimintatutkimukseen liittyvästä ns. toimintakonseptin käsitteestä. Se on ikään kuin sateenvarjokäsitteenä kaikille niille eri tieteiden edustajille, joita toiminta, toimintamallit ja niihin liittyvä oppiminen kiinnostaa. Nimestä ei kyllä avaudu sinänsä arvokas monitieteisyys, vaan vaikuttaa enemmän 'jokainen keksii oman käsitteensä' jutulta. Monitieteisyys kyllä kukkii kohtalaisen kirjavasti kirjallisuuspalkkien alla. Tästä palkista voi antaa erityistä kiitosta sikäli, että kirjallisuus vastaa lähes täysin aina kulloisenkin otsikon sisältöä. Kriittikinä voi ilmaista sen, ettei kukinnoiltaan kirjallisuus ole aivan niin monitieteistä kuin saattaisi - muutosta kun ovat tutkineet filosofitkin. Erityisen hyvää on tietysti se, ettei vaikka muutoslaboratorio on tuotemerkki, eräänlainen akateemisen uran sivutuote, ei sen sivuilla mainitussa kirjallisuudessa ole käytetty sentään eniten siteerattuja, mutta akateemisissa piireissä jopa plagioinniksi vihjailtuja bestsellereitä (esim. P. Senge Fifth Discipline). Mutta toki sivuilla on sorruttu yleisten, oppikirjamaisten teosten viljelyyn, vaikka aihealueesta olisi toki tarjolla tiukan tieteellisen seulan suodattamia artikkeleita. Ehkä tässä on ajateltu niitä, joilla ei ole mitään käsitystä aihealueesta ja tarjottu siksi johdattelevia teoksia aiheeseen, mielenkiinnon herättämiseksi. Erinomaista on myös ns. referoiduksi tuleminen mahdollisuus.

Omaksi iloksi ja Virkkusen kunniaksi on myös

hieman tätä sivuten todettava, että viime vuosina hän on tehnyt tarkkaa työtä ns. KM ja oppivan organisaation tutkimuksen alueella.

Organisaatiotutkimusta tuntevana hän ei ole unohtanut käsitteiden etymologiaa, vaan itse asiassa toiminut siten kuin juuri ns. muutostekijöiden tulee tehdä: yhdistellä asioita luovasti, muttei pinnallisesti.

Nettisivut tarjoavat jokaiselle tällaisesta muutostavasta kiinnostuneelle mielenkiintoisen tavan tarkastella muutoksia ja oivallisen mahdollisuuden verkostoitua. Olen iloinen, että organisaatio- ja hallinnon tutkimus on saanut näin jäsenyteniä mikrotason sovelluksia osaavassa ympäristössä. Toivottavasti tuotemerkki ei ajan oloon köyhydytä akateemisuutta, vaan tietty kurinalaisuus säilyy jatkossakin - myös kirjallisuudessa ja menetelmissä. Itse dialogia tutkineena toivonkin, että muutoslaboratorio todella edistää tieteen muurien kaatumista ja jalostaa yhdessä ajattelemisen jaloa taitoa.

Jari Vuori